

FÖLDESSY Mariann
ROZNER István

Adatok Torockó és környékének poloskafaunájához (Insecta: Heteroptera)

(Kivonat)

A Magyar Rovartani Társaság Torockó környéki (beleértve a Székelykő, a Tordai-hasadék, a Runki-szoros), 1998. július 6–12. közötti gyűjtőútjának eredményei egyebek mellett 57 poloska faj (13 család, 47 nem). A gyűjtött fajok jegyzéke tartalmazza a zoogeográfiai besorolást, a rövid leírást és a lelőhelyeket.

Bevezetés

A Magyar Rovartani Társaság 1998. július 6–12. között gyűjtőutat szervezett az erdélyi Torockó község és tágabb környékére. A rövid idejű, de tartalmas gyűjtések kiterjedtek a Torockó felett emelkedő Székelykő hegytömbjére, a Tordai-hasadék és a Runki-szoros környékére. Összesen 9 lelőhelyről kerültek elő a begyűjtött poloska fajok. A lelőhelyeket külön jegyzékben közöljük, feltüntetve a gyűjtési időpontokat.

A közleményben 13 poloska család, 47 nem, 57 fajának adatait találjuk. A fajlista tartalmazza az egyes fajok zoogeográfiai besorolását és rövid jellemzésüket, továbbá a lelőhelyeket. Az állatföldrajzi besorolást 4 elterjedési típusba, u.m. palearktikus, euroszibériai, holarktikus és mediterrán, végeztük. A gyűjtéseket OROSZ András, PODLUSSÁNY Attila és ROZNER István végezték.

A lelőhelyek jegyzéke

1. Fehér megye, Torockó (Rimetea), Turistaház környéke, 1998. VII. 6–12.
2. Fehér megye, Torockó (Rimetea), Székelykő (Piatra Secuiului), 900–1000 m, 1998. VII. 7.
3. Kolozs megye, Tordai-hasadék (Cheile Turzii), 1998. VII. 8.
4. Kolozs megye, Magyarpeterd (Petrești de Jos), kaszáló, 1998. VII. 8.
5. Fehér megye, Torockó (Rimetea), Torockó-patak völgye, 1998. VII. 9.
6. Fehér megye, Borrév (Buru), Aranyosfolyó völgye, 1998. VII. 9.
7. Fehér megye, Gyalui-havasok, Aranyosrunk (Runc), 1998. VII. 10.
8. Fehér megye, Gyalui-havasok, Aranyosrunk (Runk), Runki szoros (Cheile Runcului), 1998. VII. 10.
9. Fehér megye, Torockószentgyörgy (Colțești), 1998. VII. 11.

Megjegyzés: A lelőhelyek a fajok jegyzékében Lh.: 1–9. rövidítéssel szerepelnek.

A gyűjtött fajok jegyzéke

TINGIDAE – CSIPKÉS POLOSKÁK

Dictyla humuli (Fabricius, 1794) – Palearktikus elterjedésű, nedves mikroklímát kedvelő, gyakori faj. Lh.: 7.

MIRIDAE – MEZEI POLOSKÁK

Monalocoris filicis (Linnaeus, 1758) –

Az euroszibériai régió hegyvidékein, páfrányokon előforduló faj. Lh.: 1.

Bryocoris pteridis (Fallén, 1807) – Euroszibériai elterjedésű, leginkább a hegyvidékeken előforduló faj. Lh.: 1.

Deraeocoris ruber (Linnaeus, 1758) – Holarktikus, a Kárpát-medencében szélesen elterjedt, a réteken nagyon közönséges faj. Lh.: 2, 6, 9.

Leptopterna dolabrata (Linnaeus, 1758) – Holarktikus elterjedésű, a Kárpát-medencében a síkságokon és a hegyvidékeken egyaránt előforduló közönséges poloska faj. Lh.: 1, 2, 6, 7, 8.

Leptopterna ferrugata (Fallén, 1807) – Holarktikus elterjedésű nem ritka faj. Lh.: 7.

Stenodema calcarata (Fallén, 1807) – Palearktikus elterjedésű, nedves és száraz réteken egyaránt elterjedt és általában gyakori faj. Lh.: 1.

Stenodema laevigata (Linnaeus, 1758) – Palearktikus elterjedésű, a Kárpát-medencében elterjedt és mindenütt közönséges faj. Lh.: 1, 7, 8.

Stenodema holsata (Fabricius, 1787) – Euroszibériai elterjedésű, ezen belül a hűvösebb mikroklímátikus viszonyokat kedvelő faj. Lh.: 1.

Megaloceraea recticornis (Geoffroy, 1785) – Holarktikus elterjedésű faj, amely a Kárpát-medencében gyakori. Lh.: 1, 7, 8.

Trigonotylus ruficornis (Geoffroy, 1785) – Holarktikus elterjedésű faj, főleg a homokos réteken közönséges. Lh.: 1.

Phytocoris ulmi (Linnaeus, 1758) – A palearktikus régió nyugati részén elterjedt, a Kárpát-medencében közönséges faj a tű- és lomblevelű fákon, bokrokon. Lh.: 9.

Adelphocoris seticornis (Fabricius, 1775) – Euroszibériai elterjedésű faj, amely a Kárpát-medencében, így Erdélyben is a virágzó réteken elterjedt és közönséges. Lh.: 7, 9.

Adelphocoris lineolatus (Goeze, 1778) – Holarktikus faj. A Kárpát-medencében mindenfelé közönséges mezei poloska. Lh.: 1, 4, 7, 8.

Adelphocoris quadripunctatus (Fabricius, 1794) – Euroszibériai elterjedésű, csalánon (*Urtica sp.*) élő faj. Lh.: 1, 7, 9.

Calocoris roseomaculatus (DeGeer, 1773) – Circummediterrán elterjedésű faj, a Kárpát-medencében nem túl gyakori. Lh.: 7.

Stenotus binotatus (Fabricius, 1794) – Holarktikus elterjedésű, a hűvösebb mikroklímát kedvelő faj. A Kárpát-medencében a réteken és a bokros helyeken elterjedt és gyakori. Lh.: 1, 6, 7, 9.

Lygus pratensis (Linnaeus, 1758) – Euroszibériai faj, a Kárpát-medencében mindenütt elterjedt és közönséges. Lh.: 1, 4, 6, 7, 8, 9.

Lygus gemellatus (Herrich-Schäffer, 1835) – Euroszibériai elterjedésű poloska. A Kárpát-medencében a füves részeken nem ritka. Lh.: 1, 4.

Orthops kalmi (Linnaeus, 1758) – A Palearktikumban, így a Kárpát-medencében

is, általánosan elterjedt, a réteken, ernyősvirágzatúakon nagyon gyakori faj. Lh.: 1, 2, 9.

Polymerus unifasciatus (Fabricius, 1794) – Holarktikus elterjedésű faj. Lh.: 2, 8.

Capsus ater (Linnaeus, 1758) – Holarktikus elterjedésű, a Kárpát-medencében száraz réteken, erdei tisztásokon gyakori faj. Lh.: 9.

Capsodes gothicus (Linnaeus, 1758) – Az euroszibériai régióban általánosan elterjedt gyakori faj. A Kárpát-medencében, így Erdélyben is a száraz réteken közönséges. Lh.: 1, 2, 7.

Halticus apterus (Linnaeus, 1761) – Euroszibériai elterjedésű faj, amely a Kárpát-medencében, napos réteken gyakori. Lh.: 1, 4, 6, 8.

Orthocephalus saltator (Hahn, 1835) – Nyugat-palearktikus faj. Száraz füves helyeken gyakori. Lh.: 1.

Orthocephalus vittipennis (Herrich-Schäffer, 1835) – Euroszibériai faj. Száraz helyeken, növények között gyakori. Lh.: 1.

Orthotylus marginalis Reuter, 1883 – Palearktikus elterjedésű faj. Gyümölcs-, fűz- és égerfákon gyakori. Lh.: 7.

Orthotylus viridineris (Kirschbaum, 1856) – Holarktikus faj, kontinensünkön többfelé előfordul, főként a hűvösebb klímátikus viszonyokat kedveli. Lh.: 9.

Macrotylus herrichi Reuter, 1873 – Európai elterjedésű faj. Meleg, száraz helyeken, főleg zsályán (*Salvia sp.*) gyakori. Lh.: 2.

Plagiognathus chrysanthemii (Wolff, 1804) – Holarktikus faj. A Kárpát-medencében a gyomnövényeken közönséges. Lh.: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9.

Plagiognathus arbustorum (Fabricius, 1794) – Holarktikus elterjedésű faj. A Kárpát-medencében sokfelé megtalálható. Lh.: 1.

Chlamydatus pullus (Reuter, 1870) – Euroszibériai faj. Lh.: 1, 2, 6.

Heterocapillus tigrisipes (Mulsant & Rey, 1852) – Mediterrán elterjedésű faj. Gyümölcs- és tűlevelű fákon nem ritka. Lh.: 9.

Psallus varians (Herrich-Schäffer, 1842) – Mediterrán elterjedésű faj. Lh.: 1, 9.

Phylus coryli (Linnaeus, 1758) – Európai faj. Lombos fákon és cserjéken, főleg tölgyön és mogyorón található. Lh.: 9.

NABIDAE – TOLVAJPOLOSKÁK

Aptus mirmicoides (Costa, 1834) – Pale-arktikus elterjedésű, erdőben és erdőszélen gyűjthető faj. Lh.: 1, 8, 9.

Nabis rugosus (Linnaeus, 1758) – Euroszibériai elterjedésű, a Kárpát-medencében közönséges faj. Lh.: 8.

Nabis brevis Scholz, 1847 – Euroszibériai faj, amely főként a hegyvidékeken, nedves réteken elterjedt és nem ritka. Lh.: 1, 8.

ANTHOCORIDAE – VIRÁGPOLOSKÁK

Anthocoris nemorum (Linnaeus, 1761) – Ez az euroszibériai elterjedésű faj a hűvös mikroklímájú helyeken található. A Kárpát-medencében elterjedt és gyakori. Lh.: 1.

PHYMATIDAE – FOGÓLÁBÚ POLOSKÁK

Phymata crassipes (Fabricius, 1775) – Mediterrán faj, amely a Kárpát-medencében szórványosan sokfelé megtalálható, főleg a száraz, meleg helyeken. Lh.: 8.

BERYTIDAE – SZÚNYOGPOLOSKÁK

Berytinus montivagus (Meyer-Dür, 1841) – Circummediterrán faj, amely északon Skandináviáig és Angliáig terjedt el. A száraz, napsütéses helyeket kedvelő xerotherm faj. Lh.: 7.

LYGAEIDAE – BODOBÁCSOK

Tropidothorax leucopterus (Goeze, 1778) – Palearktikus faj, amely a régió alacsonyabb domb- és hegyvidékén él, a mézszósziklák jellegzetes lakója. Lh.: 3, 8.

Lygaeus equestris (Linnaeus, 1758) – Palearktikus elterjedésű faj. A Kárpát-medencében sokfelé közönséges. Lh.: 2.

Cymus glandicolor (Hahn, 1831) – Palearktikus faj, a Kárpát-medencében elterjedt, leginkább a nedves helyeken fordul elő, gyakori. Lh.: 1, 8.

Cymus aurescens Distant, 1883 – Euroszibériai faj, a nedves helyeken található. Nem gyakori. Lh.: 1.

Platyplax salviae (Schilling, 1829) – Nyugatpalearktikus faj, amely a Kárpát-medencében sokféle növénytársulásban előfordul és főleg zsályán (*Salvia sp.*) gyakori. Lh.: 9.

Acompus rufipes (Wolff, 1804) – Euroszibériai elterjedésű faj. Leginkább az erdőszéli növénytársulásokat részesíti előnyben, itt gyűjthető. Lh.: 1.

COREIDAE – KARIMÁS POLOSKÁK

Coreus marginatus (Linnaeus, 1758) – Palearktikus elterjedésű faj. A Kárpát-medencében közönséges. Lh.: 7.

RHOPALIDAE – ÜVEGSZÁRNYÚ POLOSKÁK

Corizus hyoscyami (Linnaeus, 1758) – Palearktikus faj, a szárazabb mikroklimatikus környezetben nem ritka. Lh.: 7, 9.

Rhopalus parumpunctatus (Schilling, 1817) – A palearktikus régió szinte minden élőhelyén előforduló gyakori faj. Lh.: 1, 2, 5.

Stictopleurus crassicornis (Linnaeus, 1758) – Euroszibériai elterjedésű faj. A Kárpát-medencében közepesen gyakori előfordulású. Lh.: 1, 7.

CYDNIIDAE – FÖLDI POLOSKÁK

Legnotus picipes (Fallén, 1807) – Palearktikus elterjedésű, a Kárpát-medencében nem túl gyakori faj. Erdélyben szórványosan fordul elő. Lh.: 8.

ACANTHOSOMIDAE

Elasmucha grisea (Linnaeus, 1758) – Euroszibériai elterjedésű, a Kárpát-medencében nem gyakori, fákon és cserjéken élő faj. Lh.: 6.

PENTATOMIDAE – CÍMERES POLOSKÁK

Vilpianus galii (Wolff, 1802) – Mediterrán elterjedésű, a szárazabb biotopot kedvelő faj. Lh.: 8.

Dolycoris baccarum (Linnaeus, 1758) – Palearktikus faj. A Kárpát-medencében, így Erdélyben is nagyon közönséges, néha tömegesen fordul elő. Lh.: 8.

Eurydema oleraceum (Linnaeus, 1758) – Euroszibériai elterjedésű faj, a Kárpát-medencében közönséges. Főleg keresztesvirágúakon található. Lh.: 9.

Pentatoma rufipes (Linnaeus, 1758) – Euroszibériai faj, amely főként a fás területeken, erdőben a fák koronáján található. Lh.: 2, 3.

PLATASPIDAE – BÖDEPOLOSKÁK

Coptosoma scutellatum (Geoffroy, 1785) – Eurázsiai faj, pillangósokról gyűjthető. Erdélyben elterjedt. Lh.: 8.

Irodalom

1. BENEDEK, P. (1969): **Poloskák VII. – Heteroptera VII.** – In: *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, 17 (7). Akadémiai Kiadó, Budapest, 1–86 pp.
2. FÖLDESSY, M. (1991): **A Sár-hegy Heteroptera faunájának állatföldrajzi vizsgálata.** – *Fol. Hist. Nat. Matr.* 16: 71–73.
3. HALÁSZFY, É. (1959): **Poloskák II. – Heteroptera II.** – In: *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)* 17(2). Akadémiai Kiadó, Budapest, 1–87 pp.
4. HEISS E.; JOSIFOR, M. (1990): **Vergleichende Untersuchung über Artenspektrum Zoogeographie und Ökologie der Heteropteren Fauna in Hochgebirgen Österreichs und Bulgariens.** – *Ber. nat. – med. Verein Innsbruck* 77: 123–161.
5. KIS, B. (1984): **Fauna Republicii Socialiste România. Insecta 8: Heteroptera, Partea Generală, Pentatomoidea.** – Acad. Rep. Soc. Rom., 1–216 pp.
6. KIS, B.: **Bodobácsok – Lygaeidae** (Kézirat).
7. PERICART, J. (1984): **Hémiptères Berytidae Euro-Médi-terranéens – Fauna de France** 70, Paris, 1–171 pp.
8. PERICART, J. (1987): **Hémiptères Nabidae d'Europe Occidentale et du Maghreb.** – *Fauna de France* 71, Paris, 1–185 pp.
9. SCHUH, R.T. (1995): **Plant bugs of the World (Insecta: Heteroptera: Miridae)** – The New York Entomological Society, New York, 1–1329 pp.
10. SOÓS, Á. (1963): **Poloskák VIII. – Heteroptera VIII.** – In: *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, 17(8). Akadémiai Kiadó, Budapest, 1–48 pp.
11. SOÓS, Á. (1969): **Poloskák – Heteroptera.** – In: MÓ-CZÁR: *Állathatározó* I., Tankönyvkiadó, Budapest, 260–318 p.
12. VÁSÁRHELYI, T. (1983): **Poloskák III. – Heteroptera III.** – In: *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, 17(3), Akadémiai Kiadó, Budapest, 1–88 pp.
13. VÁSÁRHELYI, T. (1993): **Poloskák V. – Heteroptera V.** – In: *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, 17(5), Akadémiai Kiadó, Budapest, 1–76 pp.
14. WAGNER, E. (1952): **Blindwanzen der Miriden.** – *Die Tierwelt Deutschlands* 41: 1–218 pp.
15. WAGNER, E. (1966): **Wanzen oder Heteropteren I. Pentatomorpha.** – *Die Tierwelt Deutschlands* 54: 1–235 pp.
16. WAGNER, E. (1970/1971): **Die Miridae Hahn, 1831, des Mittelraumes und der Makaronesischen Inseln (Hemiptera, Heteroptera).** Teil 1. – *Entom. Abhand.*, Band 37 Suppl., Leipzig, 1–484 pp.
17. WAGNER, E. (1973): **Die Miridae Hahn, 1831, des Mittelraumes und der Makaronesischen Inseln (Hemiptera, Heteroptera).** Teil 2. – *Entom. Abhand.*, Band 39 Suppl., Leipzig, 1–421 pp.
18. WAGNER, E. (1975): **Die Miridae Hahn, 1831, des Mittelraumes und der Makaronesischen Inseln (Hemiptera, Heteroptera).** Teil 3. – *Entom. Abhand.*, Band 40 Suppl., Leipzig, 1–483 pp.

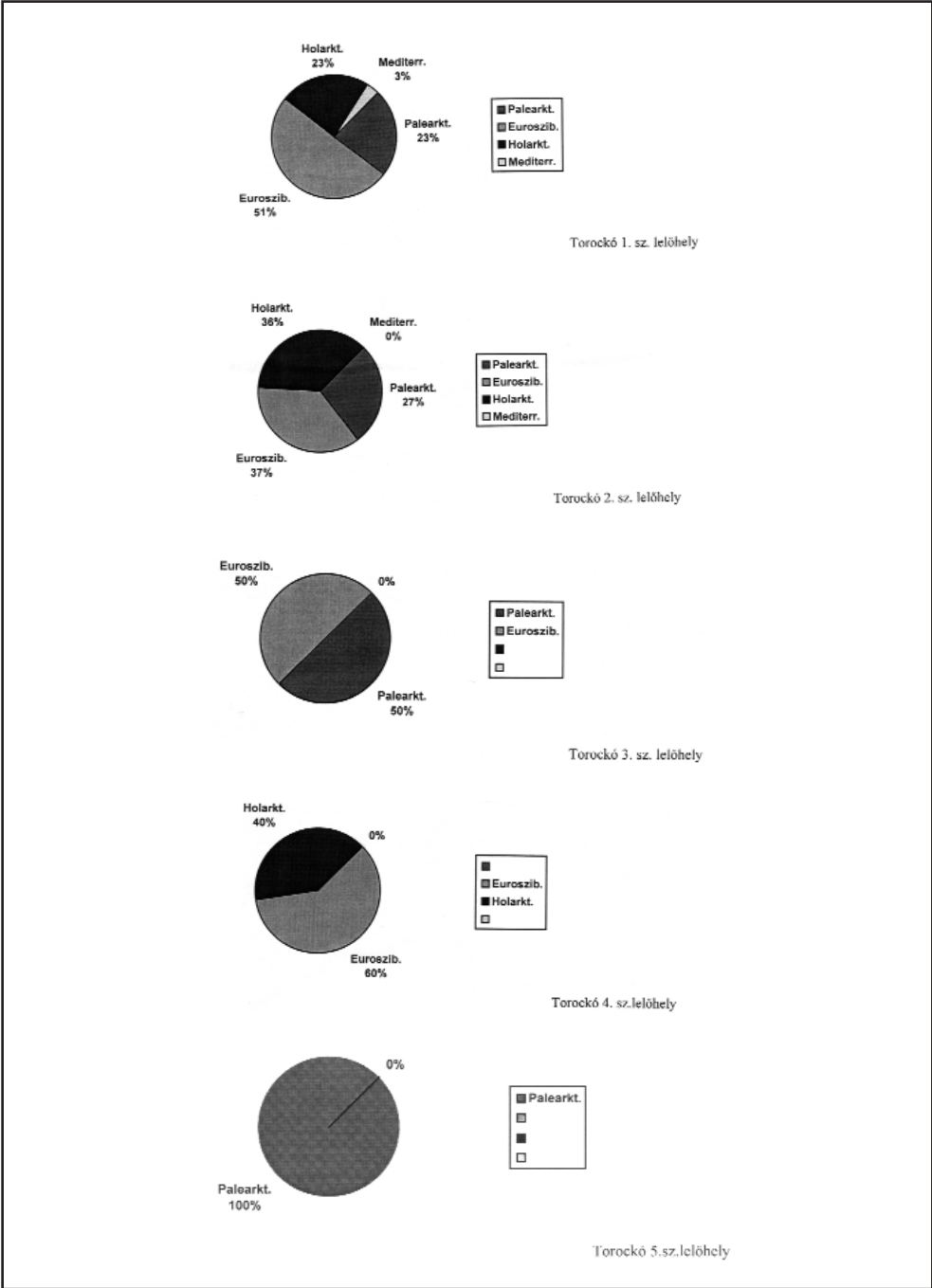
Date asupra faunei de heteroptere de la Rimetea (j. Alba) și împrejurimile sale (Rezumat)

În perioada 6–12 iulie 1998 membrii Asociației Entomologice Ungare au efectuat colectări entomologice în Transilvania – zona comunei Rimetea și împrejurimile (Piatra Secuiului, Cheile Turzii și Cheile Runcului). Au fost identificate 57 de specii de heteroptere, aparținând la 47 de genuri și 13 familii. Lista de specii conține încadrarea zoogeografică și scurta descriere a speciilor, precum și locul de colectare.

Data to the Bug Fauna of the Village Torockó (Rimetea, Alba County) and its Environs. (Abstract)

Members of the Hungarian Entomological Society were on a collecting trip in the village Torockó (Transylvania) and its environs (mountain-gorge of Torda, canyon of Runk) between 6 and 12 July 1998. 13 bug families, 47 genera, 57 species were determined so far. The species may be ranged into four zoogeographical faunal regions.

1-5. ábra

